

TUSSA IKT AS
Langemyra 6
6160 HOVDEBYGDA

Vår ref.: 2109795-164
Vår dato: 6.1.2026

Deres ref.:
Deres dato:

Saksbehandler: Einar Meling

Varsel om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) i det geografiske markedet Sørlige del av Sunnmøre – Tussa IKT AS

1. Innledning

Det følger av lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) §§ 6-2 og 6-3, samt Norges forpliktelser under EØS-avtalen, at markedsanalyser og utpeking av tilbydere med sterk markedsstilling skal skje i samsvar med de retningslinjer og anbefalinger som er utarbeidet av EFTA Surveillance Authority (ESA).

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) publiserte den 24. mars 2025 en markedsanalyse som tok utgangspunkt i grossistmarkedet for lokal tilgang til faste aksessnett (svarer til Marked 1 i Anbefalingen) og grossistmarkedet for sentral tilgang til faste aksessnett (svarer til Marked 3b i ESAs tidligere Anbefaling fra 2016). I nevnte markedsanalyse har Nkom funnet grunnlag for å slå sammen Marked 1 og tidligere Marked 3b til ett felles grossistmarked. Dette markedet betegnes som grossistmarkedet for tilgang til faste aksessnett.

Nkom har videre gjennomført en nærmere geografisk analyse av markedet og på bakgrunn av dette definert tre regionale markeder og ett tilnærmet nasjonalt marked (heretter omtalt som «tilleggsanalysen»). For hvert av de tre regionale markedene har Nkom gjennomført en tre-kriterie-test for å vurdere om disse markedene kvalifiserer for sektorspesifikk forhåndsregulering. Nkom har konkludert med at de tre kriteriene er oppfylt for alle de tre regionale markedene, herunder det geografiske markedet **Sørlige del av Sunnmøre**. Videre har Nkom i tilleggsanalysen funnet at Tussa IKT AS har sterk markedsstilling i Sørlige del av Sunnmøre. Tilleggsanalysen med tilhørende vedlegg 1 følger som bilag 1 til dette varselet.

2. Varsel om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling (SMP)

Med utgangspunkt i markedsanalysen 24. mars 2025 og tilleggsanalysen 6. januar 2026 varsler Nkom med hjemmel i ekomloven § 6-1 utpeking av Tussa IKT AS som tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) i grossistmarkedet for tilgang til faste aksessnett (Marked 1 og tidligere Marked 3b) i det geografiske markedet **Sørlige del av Sunnmøre**. Kommunene som inngår i dette markedet, kommer frem av tilleggsanalysen kapittel 3.7.

3. Rammeverk for vurdering av sterk markedsstilling

Det følger av ekomloven § 6-3 første ledd at myndigheten skal foreta markedsanalyser i henhold til ESAs retningslinjer for markedsanalyse og beregning av sterk markedsstilling på området. Videre fremgår det av bestemmelsen at myndigheten på bakgrunn av markedsanalyser kan utpeke tilbyder med sterk markedsstilling. Nkom skal dermed foreta analyser av relevante produktmarkeder med henblikk på om markedene er preget av effektiv konkurranse. Dersom markedene ikke er preget av effektiv konkurranse, skal Nkom identifisere tilbyder som alene eller sammen med andre tilbydere har sterk markedsstilling.

I forarbeidene til ekomloven er det videre uttalt: «*Med bærekraftig konkurranse menes at ingen aktører har sterk markedsstilling, og/eller kan utnytte sin posisjon til skade for konkurransen.*»

I henhold til det regulatoriske rammeverket er det dermed en nødvendig sammenheng mellom fravær av effektiv konkurranse i et relevant marked og eksistensen av sterk markedsstilling.

Begrepet sterk markedsstilling er definert i ekomloven § 6-1 første og annet ledd, som lyder:

«En tilbyder har sterk markedsstilling når tilbyder alene eller sammen med andre har økonomisk styrke i et relevant marked som gjør at tilbyder i stor grad kan opptre uavhengig av konkurrenter, kunder og forbrukere. Sterk markedsstilling i ett marked kan føre til at en tilbyder har sterk markedsstilling i et tilgrensende marked.»

Sterk markedsstilling i ekomretten tilsvarer dominerende stilling i den alminnelige konkurranseretten. Begrepet dominerende stilling brukes i konkurranserettsteori om aktører som har en sterk maktposisjon i markedet. En dominerende aktørs maktposisjon kjennetegnes av dens evne til å hindre effektiv konkurranse ved at aktøren i stor grad kan opptre uavhengig av konkurrerende markedskrefter. En aktør

med en slik posisjon vil i stor grad kunne påvirke priser, utvalg av varer og tjenester eller andre konkurranseparametere i markedet.

Nkom understreker at utpeking av en tilbyder med sterk markedsstilling ikke nødvendigvis betyr at denne tilbyderen har misbrukt sin markedsrett eller at det er fravær av konkurranse i det aktuelle markedet, jf. Kommisjonens Explanatory Note til Retningslinjene for markedsanalyser:

“The designation of an undertaking as having SMP in a market identified for the purpose of ex ante regulation does not automatically imply that this undertaking is dominant or has committed an abuse within the meaning of Article 102 TFEU or similar national provisions. It merely implies that from a structural perspective and in the short to medium term the operator concerned has and will have sufficient market power to behave to an appreciable extent independently of competitors, customers and ultimately consumers for the purpose of ex ante regulation.” (side 22)

“As the Court has stressed, a finding of a dominant position does not preclude some competition in the market. It only enables the undertaking that enjoys such a position, if not to determine, at least to have an appreciable effect on the conditions under which that competition will develop, and in any case to act in disregard of any such competitive constraint so long as such conduct does not operate to its detriment. Hoffmann-La Roche v Commission, op. cit., paragraph 39.” (fotnote 72, side 22)

4. Regulatorisk utgangspunkt for valg av virkemidler

Pålegging av forpliktelser etter kapittel 7

Det følger av ekomloven § 6-4 første ledd at tilbyder som har sterk markedsstilling skal pålegges én eller flere særskilte plikter som følger av kapittel 7. Relevante forpliktelser for grossistmarkedet for lokal tilgang til faste aksessnett er:

- Plikt til å gi tilgang til anleggsinfrastruktur
- Plikt til å gi tilgang til nett og -tjenester
- Plikt til å tilby tilgang til regulerte priser
- Plikt til offentliggjøring og standardtilbud
- Plikt til ikke-diskriminering
- Plikt til å opprette regnskapsmessig skille
- Plikt til å innføre funksjonelt skille

I særlige tilfeller kan det også pålegges plikter utover det som følger av disse bestemmelsene, forutsatt at konsultasjonsprosedyren i ekomloven § 14-3 følges.

Mulighet til å inngi et tilbud etter ekomloven § 9-3

I ekomloven § 9-3 fremgår det at tilbydere som er utpekt til å ha en sterk markedsstilling, kan tilby myndigheten å påta seg forpliktelser som kan gjøre de nevnte pliktene overflødige.

Bestemmelsen innebærer at tilbydere med sterk markedsstilling, som alternativ til å bli pålagt plikter av Nkom gjennom ordinære markedsvedtak, vil kunne legge frem et tilbud som åpner for å gi grossisttilgang til deres nett på nærmere bestemte vilkår. Muligheten til å forplikte seg på denne måten innebærer at tilbydere med sterk markedsstilling i større grad vil kunne påvirke vilkårene for sin virksomhet. Dette gjelder for eksempel vilkår knyttet til aktuelle tilgangspunkter i nettet, pris for tilgangen, offentliggjøring av opplysninger om tilbudet og ikke-diskriminering. Tilbudet kan også inneholde mekanismer for konflikthåndtering som skal løse eventuelle problemer som oppstår mellom grossisttilbyder og grossistkunde i avtaleperioden.

Som et ledd i myndighetens vurdering av tilbudet, skal Nkom gjennomføre en markedstest (i praksis en høring), særlig om vilkårene for tilgang, med sikte på å innhente synspunkter fra alle aktører i markedet. I vurdering av tilbudene skal det etter ekomloven § 9-3 tredje ledd særlig legges vekt på:

- “a. dokumentasjon om at forpliktelsene er rimelige og rettferdige*
- b. om tilbudet er åpent for alle markedsaktører*
- c. om tilbudet legger til rette for rettidig tilgang på rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår forut for lansering av tilhørende sluttbrukertjenester*
- d. om tilbudet er egnet til å legge til rette for bærekraftig konkurranse i sluttbrukermarkeder, og*
- e. Om det er egnet til å fremme samarbeid om etablering av nett med svært høy kapasitet, jf. §§ 9-1 og 9-2.”*

Med hilsen

Kamilla Sharma
Avdelingsdirektør

Kristine Pedersen
Fungerende seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift

Bilag: Tilleggsanalysen av 6. januar 2026 med vedlegget «Analyse av konkurransesituasjonen på kommunenivå»